

תנ"ך

לבתי ספר בחינוך החרדי

הוראות

- א. משך הבחינה : שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה : בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון — עיון בתורה **בראשית, דברים** - (8×4) — 32 נקודות
פרק שני — עיון ובקיאות בחומש **ויקרא** - $(20 \times 1) + (9 \times 2)$ — 38 נקודות
פרק שלישי — בקיאות בספרים **שופטים, שמואל א, שמואל ב** (6×5) — 30 נקודות
סך הכול — 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש : תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות : בפרק שלישי יש לענות על פי אחד הפרשנים : רש"י א מצודת דוד.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון - עיון בתורה (בראשית, דברים) (32 נקודות)

ענו על ארבע מן השאלות 1-6 (לכל שאלה - 8 נקודות).

1. בראשית, כ"ב, א'-ח'

- א. "והאלקים נסה את אברהם" (פסוק א').
על פי רמב"ן, הסבירו מהי מטרת הניסיון שניסה ה' את אברהם. (3 נקודות)
- ב. "ביום השלישי... וירא את המקום מרחק" (פסוק ד').
על פי רש"י, הסבירו מדוע הראה ה' לאברהם את ההר רק ביום השלישי. (2 נקודות)
- ג. "ויאמר אברהם אלקים יראה לו השה לעולה בני" (פסוק ח').
על פי רש"י, הסבירו את תשובת אברהם ליצחק, ואת הקשר שלה למילים בסוף הפסוק "וילכו שניהם יחדיו". (3 נקודות)

2. בראשית, כ"ד, כ"ט-ל"ט

- א. "וירץ לבן אל האיש" (פסוק כ"ט).
לפי רש"י, מדוע רץ לבן? (2 נקודות)
- ב. "ויפתח הגמלים" (פסוק ל"ב).
לפי רש"י, מה עשה העבד ומדוע היה צורך בכך? (3 נקודות)
- ג. "אֵלֵי לֹא תֵלֵךְ הָאִשָּׁה אַחֲרַי" (פסוק ל"ט).
לפי רש"י מה מרמז הכתיב החסר במילה "אלי"? (3 נקודות)

3. בראשית, כ"ו, ב'-י"ב

- א. "וירא אליו ה' ויאמר אל תרד מצרימה" (פסוק ב').
על פי רש"י, מדוע תכנן יצחק לרדת למצרים? למה אמר לו ה' "אל תרד מצרימה"? (3 נקודות)
- ב. "עקב אשר שמע אברהם בקלי וישמר משמרת מצותי חקותי ותורת" (פסוק ה').
הסבירו על פי רש"י שלושה מן הביטויים המסומנים בקו. (3 נקודות)
- ג. "וימצא בשנה ההוא מאה שערים" (פסוק י"ב).
על פי רש"י, מהו הפירוש של "מאה שערים"? (2 נקודות)

4. בראשית, כ"ז, ד'-כ"ג

- א. "ועשה לי מטעמים... בעבור תברכך נפשי" (פסוק ד').
על פי ספורנו, הסבירו מדוע ביקש יצחק רק מעשו שיכין לו מטעמים לפני שברך אותו, ולא ביקש זאת גם מיעקב כאשר ברך אותו. (3 נקודות)
- ב. עיינו בפסוק ט'.
על פי רש"י, מדוע רבקה מציינת "וקח לי" בבקשתה מיעקב?
על פי רש"י, מדוע היה יצחק זקוק לשני גדי עיזים?
(2 נקודות)
- ג. עיינו בפסוקים י"ט-כ"ג.
על פי רש"י, הסבירו שני דברים שאמר יעקב בפסוקים אלה וגרמו ליצחק לחשוד שזה עשו. (3 נקודות)

5. בראשית, מ"ז, כ"ח-ל"א

א. עיינו בפסוק כ"ח.

לפי אחד מן הפירושים של רש"י, מדוע פרשה זו סתומה? (2 נקודות)

ב. "אל נא תקברני במצרים" (פסוק כ"ט).

לפי שניים מן הפירושים של רש"י, מדוע ביקש יעקב שלא להיקבר במצרים? (3 נקודות)

ג. "ויאמך השבעה ליי" (פסוק ל"א).

לפי רמב"ן, מדוע היה צורך בשבועה, הרי יעקב היה יכול לסמוך על דבריו של יוסף? (3 נקודות)

6. דברים, ל"ג, ב'-ה'

א. עיינו בפסוק ב'.

רש"י: "פתח תחילה בשבחו של מקום... ובשבח שפתח בו יש בו הזכרת זכות לישראל".

על פי רש"י, מהו האירוע שנרמז בפסוק זה, ומהי הזכות של ישראל שנרמזת בפסוק זה? (3 נקודות)

ב. "אף חבב עמים כל קדשיו בידך" (פסוק ג').

על פי רש"י, מי הם ה"עמים", ומי הם "קדשיו"? (3 נקודות)

ג. "ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד" (פסוק ה').

על פי רש"י, הסבירו את הקשר בין שני חלקי הפסוק. (2 נקודות)

פרק שני - עיון ובקיאות בחומש ויקרא (38 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 7-9 (לכל שאלה – 9 נקודות), ועל שאלה 10 (שאלת חובה - 20 נקודות).

7. ויקרא, ט"ז, א'-ד'

- א. "וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן" (פסוק א').
לפי רש"י, מהו הקושי בפסוק, ומהי התשובה לפי המשל שהוא מביא? (3 נקודות)
- ב. "כי בענן אראה על הכפורת" (פסוק ב').
הסבירו את הפסוק לפי הפשט ולפי הדרש ברש"י. (3 נקודות)
- ג. עיינו בפסוק ד'.
לפי רש"י, הסבירו מדוע לבש אהרן בגדים שונים בבואו אל הקודש. (3 נקודות)

8. ויקרא, י"ט, א'-ד'

- א. "דבר אל כל עדת בני ישראל" (פסוק ב').
על פי רש"י, מה לומדים מן התוספת "כל עדת", ומה מיוחד בפרשה זו? (3 נקודות)
- ב. "איש אמו ואביו תיראו" (פסוק ג').
מהו הקושי בלשון הפסוק, וכיצד רש"י מיישב אותו על פי הפשט ועל פי הדרש? (3 נקודות)
- ג. "לא יהיה לך" (שמות כ', ג').
"לא תעשו לכם" (ויקרא, י"ט, ד').
על פי רש"י, מה לומדים מכל אחד מן הציוויים? (3 נקודות)

9. ויקרא, כ"ג, כ"ז-ל"ט

- א. "מקרא קדש" (פסוק כ"ז)
"מקרא קדש" (פסוק ל"ה).
על פי רש"י לפסוק ל"ה, כיצד מקדשים את יום הכיפורים, ומה מוסיפים על כך במועדים אחרים? (3 נקודות)
- ב. "עצרת הוא" (פסוק ל"ו).
הסבירו את המשל שרש"י מביא, ואת המטרה של "עצרת" על פי הנמשל. (3 נקודות)
- ג. "אך בחמישה עשר יום" (פסוק ל"ט).
על פי ספורנו, מה המילה "אך" מלמדת? ציינו שלשה עניינים. (3 נקודות)

ענו על שאלה 10 (שאלת חובה)

10. לפניכם שישה סעיפים (א-ו), ובהם קטעי פסוקים.

בחרו בארבעה סעיפים, העתיקו למחברת את האות המציינת את הסעיף שבחרתם, וכתבו ליד כל אות מהו

ההקשר שבו נאמרו הדברים, ומהו הפשט על פי רש"י (פירוש אחד).

(לכל סעיף – 5 נקודות; סך הכל – 20 נקודות).

א. "מנחת ביכורים לה'".

ב. "ויצאו ויברכו את העם".

ג. "אבני צדק איפת צדק והין צדק יהיה לכם".

ד. "וענף עץ עבת".

ה. "והיתה שבת הארץ לכם לאכלה".

ו. "והשיג לכם דיש את בציר".

פרק שלישי - בקיאות בספרים שופטים, שמואל א, שמואל ב (30 נקודות)

ענו על חמש מן השאלות 11-20 (לכל שאלה – 6 נקודות).

שימו לב: על כל שאלה שבחרתם, ענו על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

11. שופטים ד', ד'-ה'

עיינו בפסוקים ד'-ה'.

כתבו שני פרטים שאפשר ללמוד מפסוקים אלה על דבורה הנביאה.

12. שופטים ז', י"ג-י"ד

"והנה איש מספר לרעהו חלום" (פסוק י"ג).

כתבו מה ראה האיש בחלום וכתבו למה מרמוז החלום.

13. שופטים י"ד, ד'

מהי "התואנה", ולשם מה ביקש שמשון תואנה מפלישתים?

14. שופטים ט"ו, י"ז-י"ט

הסבירו מדוע המקומות "רמת לחי" ו"עין הקורא" (פסוקים י"ז, י"ט) נקראו כך.

15. שמואל א, פרקים ב'-ג'

"ולא כהה בס" (פרק ג', פסוק י"ג)

הסבירו את משמעות הביטוי, וכתבו כיצד הוא מתיישב עם הנאמר בפרק ב', פסוקים כ"ג-כ"ה.

16. שמואל א, ח', ד'-ו'

הסבירו מדוע הייתה הבקשה של זקני ישראל רעה בעיני שמואל?

17. שמואל א, י', א'-ט'

מה הייתה מטרת האותות שנתן שמואל לשאול?

בחרו באחד מן האותות, והסבירו את ציון המקום שמציין שמואל.

18. שמואל ב, ה', ו'

הסבירו מי הם "העיוורים והפסחים" ומה הם מסמלים.

19. שמואל ב, ו', ו'-ז'

הסבירו מה היה החטא של עזה.

20. שמואל ב, ט"ו, א'-ו'

הסבירו כיצד גנב אבשלום את לב אנשי ישראל.

בהצלחה!